

LYHYESTI SANOTTUNA

Suomen Pankki toteuttaa EKP:n elvyttävää rahapolitiikkaa Suomessa

Rahapolitiikka | 25.08.2020

Euroalueen rahapolitiikasta päättää Euroopan keskuspankin neuvosto, jonka jäsen myös Suomen Pankin pääjohtaja on. Rahapolitiikkaa toteutetaan kuitenkin kansallisissa keskuspankeissa. Suomen Pankki myöntää luottoja vakuuksia vastaan suomalaisille pankeille sekä ostaa pääasiassa suomalaisia arvopapereita ja toteuttaa näin EKP:n rahapolitiikkaa Suomessa. Talouskriisit, kuten finanssikriisi noin kymmenen vuotta sitten, ovat muuttaneet merkittävästi sitä, millaisilla tavoilla keskuspankki voi vaikuttaa talouteen. Perinteisesti rahapolitiikkaa on ohjattu säätämällä ohjauksorkkoa, joka vaikuttaa markkinakorkoihin ja siten kotitalouksien ja yritysten toimintaan. Tänä päivänä, kun korkotaso on pysytellyt erittäin matalana jo pitkään, keskuspankkien täytyy vauhdittaa talouden rattaita muilla keinoilla. Pankeille myönnetyt ehdoiltaan edulliset luotot sekä arvopaperiostot ovat tällaisia keinoja. Näillä toimenpiteillä autetaan myös koronapandemian kurittamaa taloutta.

Koronapandemian vuoksi EKP on keventänyt rahapolitiikkaansa entisestään hintavakauden säilyttämiseksi sekä talouskasvun ja työllisyyden tukemiseksi. Tällä kertaa EKP ei kuitenkaan ole laskenut ohjauksorkoja, vaan se on keventänyt rahoitusoloja ostamalla arvopapereita markkinoilta ja lainaamalla pankeille rahaa entistä edullisemmin ehdoin.

Suomen Pankkivastaa arvopaperiostoista Suomessa eli toteuttaa eurojärjestelmän rahapolitiittisia osto-ohjelmia. Suomen Pankin omistuksessa on näiden osto-ohjelmien arvopapereita lähes 57 miljardin euron edestä. Näistä lähes 30 miljardia euroa on ostettu julkisen sektorin velkakirjaohjelmassa. Koronapandemiaa varten on perustettu uusi osto-ohjelma, jossa on lisäksi ostettu runsaan 7 miljardin euron edestä velkakirjoja. Pääosa ostetuista velkakirjoista on Suomen valtion velkakirjoja. Kun Suomen Pankki ostaa velkakirjoja, niiden korot rahoitusmarkkinoilla laskevat.

Suomen Pankki myöntää myös luottoja Suomessa toimiville pankeille vakuuksia vastaan. Koronapandemian aikana näiden luottojen ehtoja on kevennetty edelleen. Tämä tukee sitä, että tavalliset pankit voivat puolestaan myöntää lainoja kotitalouksille ja yrityksille. Suomalaiset pankit ovatkin hakeneet rahoitusta ennätysellisen paljon. Heinäkuun lopussa Suomen Pankki oli luottottanut suomalaisia pankkeja yli 20 mrd. eurolla.

Jotta pankit voivat saada luottoja keskuspankista, tarvitaan vakuuksia. Vakuudet suojaavat keskuspankkia luottoriskiltä. Koronapandemian aikana vakuusehtoja on helpotettu monilla tavoin. Esimerkiksi Suomen Pankki kasvattaa syyskuun 2020 alusta lähtien vakuudeksi kelpaavien pankkilainojen kirjoa. Tällä *lisälainasaamiskehikolla* tuetaan pankkien luotonannon jatkumista erityisesti yrityksille, joita pandemia on koetellut.

Toiminta rahapolitiikan toteuttajana auttaa Suomen Pankin asiantuntijoita ymmärtämään rahoitusmarkkinoiden tapahtumia reaaliajassa. Rahoitusmarkkinoiden seuranta ja analysointi onkin tärkeä osa rahapolitiikan päätösten valmistelua ja niiden toimeenpanon seuranta. Rahoitusmarkkinoilta saatava tieto antaa vihjeitä talouden tilasta ja rahoitusoloista. Erityisesti kriiseissä rahoitusmarkkinoiden seurannan merkitys korostuu, sillä orastavat ongelmat taloudessa ja rahoitusjärjestelmässä näkyvät yleensä ensimmäisenä rahoitusmarkkinoilla.

Asiasanat

korona, rahapolitiikka, rahoitusmarkkinat